

ABHAZYA TARİHİ

ÖNSÖZ

*Yıllar, insanlar ve halklar akarsu gibi,
ebediyete akıp gider,
Kainatın esnek aynasında.
Yıldızlar balık ağı, balıksa bizler,
Tanrılar, karanlıktaki hayaletlerdir.*
Velimir Hlebnikov

“Abhazya Tarihi” kitabı önemli kronolojik bilgiler çerçevesinde, tarihsel geçmişle ilgili belgelere dayanan, prensip bakımından yeni birçok değerlendirmeler içerir. Abhazların ve Abhazya’nın tarihi müstakil olarak değil, diğer halklarla ve siyasi ve kültür merkezleriyle karşılıklı ilişki içerisinde değerlendirilmektedir. Kitapta, özellikle trajik tarihi dönemlerin yaşandığı 19. ile 20. yüzyıllar üzerinde durulmaktadır.

Son 70 yıl boyunca Abhazologlar, Abhazya’nın zengin tarihinin çeşitli aşamalarında cereyan eden siyasi olaylarla ilgili pek çok canalcı meseleye değinen benzer çalışmalar yayınlama imkânından mahrum edilmişlerdi. Bu husus, örneğin 1917–1921 yılları ve gelecekte daha derin ve tarafsız bir yaklaşımla araştırılması gereken Sovyet döneminin pek çok yasaklı konuları için böyledir. Sovyet toplumsal deneyiminin çok zorlu, trajik ve çelişkilerle dolu dönemi ile bu deneyimin Abhazya’daki tezahürü, gelecekte daha birkaç nesil tarihçi, siyaset bilimci, psikolog ve ekonomistin ilgisini çekecektir. Ancak gelecekte yapılacak araştırmalar bugün henüz tam anlamıyla bilinmeyen birçok süreci aydınlatabilir. Günümüzün karmaşık tuvalinin renklerini ve çizgilerini tam olarak seçebilmek ve değerlendirebilmek için, zamana ve belirli bir mesafeye ihtiyaç vardır...

ABHAZYA TARİHİ

İşbu bu ortak çalışma, D. Gulya Abhaz Dili, Edebiyatı ve Tarihi Enstitüsü tarafından yayına hazırlanmıştır. Yazarları arasında, Abhazya tarihi ve kültürüyle alakalı bölümleri hazırlayan tarihçiler, arkeologlar, etnograflar, folklor uzmanları, dilbilimciler, edebiyat araştırmacıları ve sanat tarihçileri bulunmaktadır. Yazarlar heyetinin, bütün yapıcı eleştirileri şükranla dikkate alacaklarını ve “Abhazya Tarihi” kitabının sonraki baskılarında onları değerlendirmeye hazır olduklarını belirtmemiz lazımdır.

* * *

“Abhazya Tarihi”nin ayrı bölümleri, madde başları ve alt bölümleri aşağıdaki yazarlar tarafından yazılmıştır:

Giriş - “Abhaz Halkının Kökenleri” V. Ardzinba ve V. Çirikba tarafından;

1.Kısım - “Abhazya Topraklarında İlkel Komünal Toplum ve Erken Sınıfsal Oluşum” Y.Voronov; 2.Bölüm §3 “Bakır madenciliği”, 3.Bölüm §1 “Demir madenciliği” ve 4.Bölüm §1 “Abhazya’daki Şam çeliği” başlıklı alt bölümler O.Bgajba tarafından;

2.Kısım - “Feodalizm Döneminde Abhazya” 1-2.Bölümler Y.Voronov; 3-4.Bölümler Y.Voronov ile R.Katsia; 5.Bölüm §1 Y.Voronov ile B. Acincal; 5.Bölüm §2. L.Akaba; 5.Bölüm §3 S.Zuhba ile Ş.Salakaya; 5.Bölüm M.Haşba; 6.Bölüm S.Lakoba; 7.Bölüm D.Gulya ve Ortaçağ Ermeni kaynaklarından alınan belgeler V.Butba tarafından;

3.Kısım - “20.Yüzyıl Kavşağında Abhazya” 1.Bölüm S.Lakoba; 1.Bölüm §5 T.Açuğba; 2-3.Bölümler S.Lakoba; 4.Bölüm §1 Y.Argun; 4.Bölüm §2-§3 S.Dbar; 4.Bölüm §4 E.Malia; 4.Bölüm §5 Y.Voronov ile A.Agumaa; 4.Bölüm §6 G.Dzidzaria; 5.Bölüm R.Gojba; 6.Bölüm S.Lakoba; 6.Bölüm §.3 B.Sagaria tarafından;

4.Kısım - “Sovyetler Döneminde Abhazya” 1, 2, 3.Bölümler B.Sagaria; 4.Bölüm §1 L.Çkadua; 4.Bölüm §2 M.Lasurya; §3-4 A.Argun; 4.Bölüm §5 B.Acincal; 4.Bölüm §6 M.Haşba tarafından;

5.Kısım - “Yakın Zamanda Abhazya” 1,2. Bölümler O.Bgajba ve S. Lakoba tarafından yazılmıştır.

Kitabın yazımında pekçok tarihi belgeden faydalanılmıştır. Bu belgelerin sağlanması ve içerdikleri bilgilerin kitaba maledilmesi Z.Adzinba, Y. Voronov, R.Gojba, İ.Korotkov, V.Levintas, İ.Marholiya, D.Çaçhaliya’nın yanı sıra M.Saltıkov-Şedrin (St.Petersburg) Devlet Halk Kütüphanesi litografi bölümü çalışanları sayesinde olmuştur.